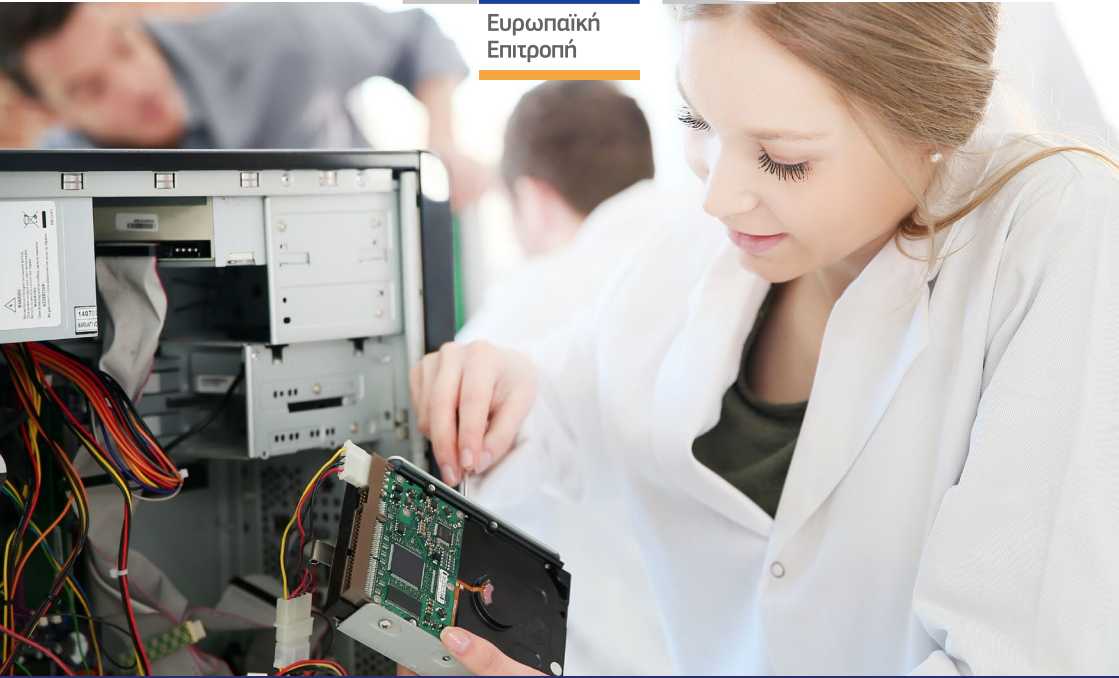

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Σύντομος οδηγός για τη δράση της ΕΕ στον τομέα της **επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ)**

Επαγγελματική
εκπαίδευση και
κατάρτιση

Ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματος της Επιτροπής ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2018

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2018

Η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39).

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού τα οποία δεν καλύπτονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας της ΕΕ πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όλες οι εικόνες υπόκεινται σε πνευματικά δικαιώματα © Shutterstock, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

PDF ISBN 978-92-79-81401-3 doi:10.2767/56202 KE-04-18-279-EL-N
PRINT ISBN 978-92-79-81408-2 doi:10.2767/213935 KE-04-18-279-EL-C

Σύντομος οδηγός για τη δράση
της ΕΕ στον τομέα της
**επαγγελματικής εκπαίδευσης
και κατάρτισης (ΕΕΚ)**

Η ΕΕ και η ΕΕΚ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται με εθνικές κυβερνήσεις, εργοδότες, συνδικαλιστικές οργανώσεις και τρίτες χώρες με σκοπό:

- τη βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης στο πλαίσιο της ΕΕΚ.
- τη βελτίωση της διδασκαλίας και της κατάρτισης στον τομέα.
- την καλύτερη προσαρμογή των μαθημάτων στην αγορά εργασίας.

Ο ρόλος αυτός κατοχυρώθηκε με τη Δήλωση της Κοπεγχάγης του 2002, όταν τα κράτη μέλη της ΕΕ συμφώνησαν τις κοινές προτεραιότητες και στρατηγικές για την προώθηση πανευρωπαϊκών συστημάτων σχετικά με την αναγνώριση δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων.

Για την υλοποίηση των δεσμεύσεών της, η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη δημιουργία ευκαιριών απόκτησης νέων δεξιοτήτων για όλους τους πολίτες, και μάλιστα σε διάφορα περιβάλλοντα, όπως ιδρύματα δευτεροβάθμιας (σχολεία), μετα-δευτεροβάθμιας (σχολές) και τριτοβάθμιας (πανεπιστήμια) εκπαίδευσης ή κέντρα κατάρτισης, στο πλαίσιο προγραμμάτων μαθητείας και μάθησης στον χώρο εργασίας ή μέσω της μη τυπικής ή άτυπης μάθησης εντός ή εκτός του χώρου εργασίας. Αυτό σημαίνει ανάπτυξη και ενίσχυση των «διαδρομών» ΕΕΚ. Ορισμένες από τις κυριότερες διαδρομές ΕΕΚ παρουσιάζονται στην επόμενη σελίδα.

© Ευρωπαϊκή Επιτροπή

«Σε μια εποχή κατά την οποία το 40 % των εργαζομένων της ΕΕ δεν μπορούν να βρουν άτομα που να διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες για την πλήρωση των κενών θέσεων εργασίας τους, οι επαγγελματικές δεξιότητες συγκαταλέγονται στους καλύτερους τρόπους για τη διαμόρφωση της σταδιοδρομίας ενός ατόμου. Η ΕΕΚ θα πρέπει να αποτελεί πλέον πρώτη επιλογή για τους νέους και να παρέχει στους ενήλικες τη δυνατότητα να αναβαθμίζουν τις δεξιότητές τους και να επανειδικεύονται σε διαρκή βάση σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.»

Marianne Thyssen

Ευρωπαία επίτροπος αρμόδια για την απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις, τις δεξιότητες και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού

Επεξήγηση των διαδρομών ΕΕΚ

Αρχική ΕΕΚ

Παρέχεται συνήθως σε ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πριν από την είσοδο στην επαγγελματική ζωή.

Συνεχής ΕΕΚ

Η ΕΕΚ παρέχεται μετά την ολοκλήρωση της αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης —ή μετά την ένταξη στην απασχόληση.

Θέσεις μαθητείας

Επίσημα προγράμματα ΕΕΚ που: συνδυάζουν μάθηση σε ιδρύματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης με ουσιαστική εκμάθηση στον χώρο εργασίας μιας επιχείρησης· οδηγούν σε εθνικά αναγνωρισμένη ειδίκευση· βασίζονται σε συμφωνία ανάμεσα στον μαθητευόμενο και τον εργοδότη (και, τελικά, σε συμφωνία με το ίδρυμα ΕΕΚ)· προβλέπουν αμοιβή ή αποζημίωση του μαθητευόμενου.

Μη τυπική και άτυπη επαγγελματική κατάρτιση

Περιλαμβάνει ολόκληρο το φάσμα των δραστηριοτήτων της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, τόσο των γενικών όσο και των επαγγελματικών.

Οι προτεραιότητες της ΕΕ στον τομέα της ΕΕΚ έως το 2020

Στα συμπεράσματα της Ρίγας (Ιούνιος 2015), η ΕΕ, οι υποψήφιοι για ένταξη χώρες, οι χώρες του ΕΟΧ, οι κοινωνικοί εταίροι της ΕΕ, η Επιτροπή και οι ευρωπαϊκοί πάροχοι ΕΕΚ κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με την υλοποίηση μιας σειράς παραδοτέων για την περίοδο 2015-2020:

- Προώθηση της **μάθησης στον χώρο εργασίας** σε όλες τις μορφές της, με ιδιαίτερη προσοχή σε προγράμματα μαθητείας, με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, των επιχειρήσεων, των επιμελητηρίων και των παρόχων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και με την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.
- Περαιτέρω ανάπτυξη των **μηχανισμών διασφάλισης της ποιότητας στην ΕΕΚ** σύμφωνα με σύσταση του ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας (EQAVET) και, ως μέρος των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας, καθιέρωση συνεχούς πληροφόρησης και ανάδρασης για τα συστήματα αρχικής ΕΕΚ (ΑΕΕΚ) και συνεχούς ΕΕΚ (ΣΕΕΚ) με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα.
- Βελτίωση της **πρόσβασης όλων στην ΕΕΚ και στα επαγγελματικά προσόντα** χάρη σε περισσότερο ευέλικτα και διαπερατά συστήματα, κυρίως με την παροχή αποτελεσματικών και ολοκληρωμένων υπηρεσιών προσανατολισμού, καθώς και της δυνατότητας επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης.
- Περαιτέρω **ενίσχυση των βασικών ικανοτήτων** στα προγράμματα σπουδών της ΕΕΚ και παροχή πιο αποτελεσματικών ευκαιριών ώστε να αποκτώνται ή να αναπτύσσονται οι εν λόγω δεξιότητες μέσω της αρχικής ή της συνεχούς ΕΕΚ.
- Καθιέρωση συστηματικών προσεγγίσεων και δυνατοτήτων για **την αρχική και τη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών και μεντόρων της ΕΕΚ σε σχολικά και εργασιακά περιβάλλοντα**.

Νέα ατζέντα δεξιοτήτων για την Ευρώπη

Η νέα ατζέντα δεξιοτήτων για την Ευρώπη (2016) προωθεί δέκα βασικές δράσεις σε τρεις τομείς προτεραιότητας.

1. Βελτίωση της ποιότητας και της καταλληλότητας των δεξιοτήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη:

- αναβάθμιση των διαδρομών
- πλαίσιο βασικών ικανοτήτων
- ΕΕΚ ως πρώτη επιλογή
- συνασπισμός για τις ψηφιακές δεξιότητες και θέσεις εργασίας.

2. Μεγαλύτερη προβολή και συγκρισιμότητα των δεξιοτήτων και των επαγγελματικών προσόντων:

- αναθεώρηση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων (EQF)
- εργαλείο κατάρτισης προφίλ δεξιοτήτων της ΕΕ για υπηκόους τρίτων χωρών.

3. Βελτίωση των πληροφοριών δεξιοτήτων και της πληροφόρησης για την εξασφάλιση καλύτερων επιλογών σταδιοδρομίας:

- αναθεώρηση του Europass
- ανάλυση της διαρροής εγκεφάλων
- σχέδιο στρατηγικής για την τομεακή συνεργασία στον τομέα των δεξιοτήτων
- πρωτοβουλία παρακολούθησης των αποφοίτων.

Υφιστάμενες προκλήσεις και λύσεις όσον αφορά τις δεξιότητες

Αναντιστοιχίες δεξιοτήτων

40 %

των εργοδοτών της Ευρώπης δεν μπορούν να βρουν άτομα με τις κατάλληλες δεξιότητες για την πλήρωση των κενών θέσεων εργασίας τους

Το εργατικό δυναμικό υψηλής ειδίκευσης της Ευρώπης θέτει τα θεμέλια του κοινωνικού μας μοντέλου και της οικονομικής ανάπτυξης. Προκειμένου να διατηρηθεί και να βελτιωθεί η βάση δεξιοτήτων της Ευρώπης, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι εργοδότες καταβάλλουν διαρκώς επίπονες προσπάθειες προκειμένου να εξαλειφθούν οι ελλείψεις και οι αναντιστοιχίες των δεξιοτήτων, οι οποίες προκύπτουν όταν υπερβολικά μεγάλοι (ή υπερβολικά μικροί) αριθμός ατόμων διαθέτουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την άσκηση ενός επαγγέλματος. Κεντρικό ρόλο στην απάντηση της ΕΕ διαδραματίζει η διαδικτυακή πλατφόρμα **Πανόραμα δεξιοτήτων**, η οποία μετασχηματίζει τα δεδομένα σε χρήσιμες, ακριβείς και έγκαιρες πληροφορίες, που αποσκοπούν στην παροχή συνδρομής στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής ώστε να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τις δεξιότητες. Το 2016 η Επιτροπή δρομολόγησε επίσης ένα **σχέδιο στρατηγικής για την τομεακή συνεργασία στον τομέα των δεξιοτήτων**, το οποίο παρέχει στους ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου την τεκμηριωμένη καθοδήγηση που χρειάζονται για την κάλυψη των ελλείψεων δεξιοτήτων.

Βασικές δεξιότητες

25 %

των ευρωπαϊών ενηλίκων αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ανάγνωσης, γραφής, γνώσεων αριθμητικής ή βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων

Τα άτομα χρειάζονται βασικές δεξιότητες στην αριθμητική, τη γραφή και την ανάγνωση, καθώς και βασικές ψηφιακές δεξιότητες, ώστε να βρίσκουν και να διατηρούν τις θέσεις εργασίας τους ή να μετακινούνται σε καλύτερες, και να διαδραματίζουν τον ρόλο που τους αναλογεί στην κοινωνία. Το 2016 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την πρωτοβουλία «Διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων», με την οποία επιδιώκεται να παρασχεθεί στους πολίτες που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα βασικών δεξιοτήτων η δυνατότητα ενίσχυσης και πιστοποίησης των δεξιοτήτων αυτών. Τα κράτη μέλη θα υλοποιήσουν τις **διαδρομές αναβάθμισης**, που περιλαμβάνουν αξιολόγηση δεξιοτήτων, εξατομικευμένη κατάρτιση και αναγνώρισης δεξιοτήτων μέσα από τοπικά μέτρα προβολής, καθοδήγησης και στήριξης.

Προγράμματα μαθητείας και μάθησης στον χώρο εργασίας

860 000

θέσεις μαθητείας έχουν προσφερθεί από ενδιαφερόμενους φορείς της ευρωπαϊκής συμμαχίας για θέσεις μαθητείας από την έναρξη λειτουργίας της το 2013

Μολονότι τα προγράμματα μαθητείας και μάθησης στον χώρο εργασίας αποτελούν μία από τις κινητήριες δυνάμεις όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη, ο αριθμός των ατόμων που επωφελούνται από τις ευκαιρίες αυτές είναι υπερβολικά περιορισμένος. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η **ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας** στόχο έχει να δώσει ώθηση στην παροχή, την ποιότητα και την εικόνα των θέσεων μαθητείας και να ενισχύσει την κινητικότητα των μαθητευόμενων. Η Επιτροπή βελτιώνει επίσης την ελκυστικότητα των προγραμμάτων μαθητείας και μάθησης στον χώρο εργασίας μέσω εκστρατειών επικοινωνίας, για παράδειγμα της **Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Επαγγελματικών Δεξιοτήτων**. Επιπλέον, η Επιτροπή δημιουργεί νέους τρόπους κατάρτισης στο εξωτερικό μέσω της δυνατότητας μακροπρόθεσμης κινητικότητας του **Erasmus Pro** (στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+). Τέλος, μέσω των **εγγυήσεων για τη νεολαία**, τα κράτη μέλη επιχειρούν να αυξήσουν τον αριθμό των προσφορών θέσεων μαθητείας.

Δεξιότητες σχετιζόμενες με συγκεκριμένη εργασία

46 %

των επιχειρήσεων αναφέρουν ότι οι επαγγελματικές δεξιότητες αποτελούν τον σημαντικότερο παράγοντα για τη μελλοντική ανάπτυξη

Οι επιχειρήσεις χρειάζονται ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων για τη διασφάλιση της συνέχειας της δραστηριότητας και της ανάπτυξής τους. Οι τρεις δεξιότητες που χαρακτηρίζονται από τις επιχειρήσεις ως οι πλέον σημαντικές για τη μελλοντική τους ανάπτυξη είναι οι επαγγελματικές δεξιότητες (τεχνικές, πρακτικές ή σχετιζόμενες με συγκεκριμένη εργασία), οι δεξιότητες εξυπηρέτησης πελατών και οι δεξιότητες ομαδικής εργασίας.

Η ΕΕΚ αποτελεί έξυπνη επιλογή για τους πολίτες

Οι απόφοιτοι ΕΕΚ βρίσκουν ταχύτερα θέσεις εργασίας από ό,τι οι απόφοιτοι της γενικής εκπαίδευσης (ανώτερης δευτεροβάθμιας και μεταδευτεροβάθμιας μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Επίσης, κερδίζουν περισσότερα από τα άτομα που διαθέτουν γενικά επαγγελματικά προσόντα. Επομένως, εάν συμμερίζετε την ευρέως διαδεδομένη αντίληψη ότι η ΕΕΚ αποτελεί τον «φτωχό συγγενή» άλλων μορφών μάθησης, είναι πλέον η κατάλληλη στιγμή να το ξανασκεφθείτε.

Ποια είναι τα οφέλη για τους εκπαιδευόμενους;

Η απόκτηση επαγγελματικής ειδίκευσης αποτελεί έναν από τους καλύτερους τρόπους να εξελιχθεί γρήγορα η επαγγελματική σας σταδιοδρομία. Η πλειονότητα των σπουδαστών επαγγελματικής κατάρτισης δεν βρίσκουν μόνο σύντομα θέση εργασίας μετά την αποφοίτησή τους, αλλά η κατάρτισή τους έχει επίσης σημαντικό θετικό αντίκτυπο στο ύψος των αποδοχών τους. Επιπλέον, ο αμείωτος ρυθμός ανάπτυξης της καινοτομίας είναι ενδεικτικός της εντεινόμενης σημασίας που αποκτά η αναβάθμιση των δεξιοτήτων σας καθ' όλη τη διάρκεια ζωής σας, δεδομένου ότι ορισμένα επαγγέλματα υπόκεινται σε αυτοματοποίηση, ενώ κάποια άλλα μεταβάλλονται λόγω των νέων τεχνολογιών.

Γατί είναι τώρα η κατάλληλη στιγμή για κατάρτιση;

Όσοι αξιοποιούν τα πλεονεκτήματα της ΕΕΚ είναι εντέλει περισσότερο ικανοποιημένοι από τη σταδιοδρομία τους διότι προηγούνται του ανταγωνισμού σε ό,τι αφορά τις τεχνολογικές αλλαγές. Αποκτούν επίσης πρόσβαση σε αυξανόμενο αριθμό συναρπαστικών νέων προοπτικών σταδιοδρομίας για εργαζόμενους υψηλής ειδίκευσης.

Σε τι είδους ενέργειες προβαίνει η ΕΕ για την ενίσχυση της ΕΕΚ και της διάβιου μάθησης;

Τα προγράμματα και οι πρωτοβουλίες της ΕΕ έχουν υποστηρίξει εκατοντάδες χιλιάδες ευρωπαϊούς πολίτες προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση σε ΕΕΚ υψηλής ποιότητας: από τις τοποθετήσεις επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ και τα έργα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου έως τα προγράμματα μαθητείας με την υποστήριξη των εγγυήσεων για τη νεολαία.

60 %

των αποφοίτων ΕΕΚ προσλαμβάνονται στην πρώτη μακροπρόθεσμη θέση εργασίας τους μέσα σε έναν μήνα από την ολοκλήρωση των σπουδών τους (ποσοστό που αυξάνεται στο 80 % μετά από έξι μήνες)

85 %

των σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ικανοποιημένοι με τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει

Η προσφορά θέσεων εργασίας για άτομα υψηλής ειδίκευσης αναμένεται να αυξηθεί κατά

+21 %

την περίοδο 2015-2025, ενώ οι ευκαιρίες για εργαζόμενους χαμηλής ειδίκευσης θα μειωθούν κατά 17 %

Περισσότεροι από

120 000

εκπαιδευόμενοι και μαθητευόμενοι στο πλαίσιο της επαγγελματικής κατάρτισης και περίπου 20 000 υπάλληλοι επωφελούνται κάθε χρόνο από ευκαιρίες ευρωπαϊκής κινητικότητας

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο επενδύει

6,7 δισ. ευρώ

στον τομέα της ΕΕΚ και 7,2 δισ. ευρώ στον τομέα της διά βίου μάθησης (2014-2020)

Μία από τις βασικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο 2015-2020 είναι η προώθηση και η ανάπτυξη της ΕΕΚ στο εσωτερικό της Ευρώπης. Σ' αυτό το ενημερωτικό φυλλάδιο παρουσιάζεται μια γενική επισκόπηση του υφιστάμενου τοπίου της ΕΕΚ στην Ευρώπη και ο τρόπος με τον οποίο εργάζεται η ΕΕ για την ενίσχυσή της. Αναδεικνύονται η σημασία της ΕΕΚ, τα οφέλη που συνεπάγεται τόσο για τους πολίτες όσο και για τις επιχειρήσεις, καθώς και η πρόοδος που έχει επιτευχθεί μέχρι στιγμής στον τομέα μέσω των προγραμμάτων και των πρωτοβουλιών της ΕΕ.

Μπορείτε να μεταφορτώσετε τις δημοσιεύσεις μας ή να εγγραφείτε δωρεάν στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/publications>

Αν θέλετε να λαμβάνετε ενημερώσεις ανά τακτά χρονικά διαστήματα σχετικά με τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, εγγραφείτε δωρεάν στο ηλεκτρονικό ενημερωτικό δελτίο «Κοινωνική Ευρώπη» στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

www.facebook.com/socialeurope

https://twitter.com/EU_Social

#EUVocationalSkills

#DiscoverYourTalent

